

АТ «Фармак» активно бере участь у кількох державних програмах, спрямованих на розвиток фармацевтичної галузі та покращення доступності лікарських засобів для населення, зокрема, у програмі «Доступні ліки», у рамках якої на компанію поширюються процедури реімбурсації (відшкодування вартості) лікарських засобів, бере участь у контролі цін на ліки, а також співпрацює з урядовими структурами для підвищення доступності препаратів. Щодо програми стимулювання виробництва лікарських засобів в Україні, то «Фармак» може отримувати пільги та підтримку з боку держави для розвитку власного виробництва лікарських засобів на території України. Участь у програмі розвитку фармацевтичної галузі може допомогти АТ «Фармак» у збільшенні інвестицій у дослідницьку роботу та розвиток інноваційних продуктів. Залучення до державних програм дозволяє компанії отримати підтримку у розвитку, зменшення ризиків та стимулювання конкурентоспроможності на ринку фармацевтики.

Управління конкурентоспроможністю фармацевтичної компанії на внутрішньому і зовнішньому ринках в нормальних умовах та за воєнного часу є важливим чинником для підтримання успішної діяльності організації у сучасних умовах бізнес-середовища.

Список літератури

1. АТ «Фармак». Офіційний сайт. URL: <https://farmak.ua/about/> (дата звернення 29.03.2024).
2. Державна програма розвитку охорони здоров'я «Доступні ліки» : Еріпросвіта. 18.11.2023. URL: <http://surl.li/spmoo> (дата звернення 20.03.2024).
2. З 1 січня починає діяти Програма медичних гарантій на 2024 рік. [Національна служба здоров'я України](https://www.kmu.gov.ua/news/z-1-sichnia-pochynaie-diiaty-prohrama-medychnykh-harantii-na-2024-rik) : Урядовий портал. 01.01.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/z-1-sichnia-pochynaie-diiaty-prohrama-medychnykh-harantii-na-2024-rik> (дата звернення 20.03.2024).
3. Програма EU4Health. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/programa-eu4health> (дата звернення 20.03.2024).
4. Про затвердження Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13.09.2010 № 769. Дата оновлення 30.09.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0769282-10#Text> (дата звернення 20.03.2024)

УДК: 368.1

ПОПКОВА Т.Д., студентка 4 курсу спеціальності 073 Менеджмент
Науковий керівник – **БИБА В.А.**, канд. екон. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Розглянуто сучасний стан ринку страхових послуг України, виокремлено та надано пояснення сучасним проблемам управління фінансами страхових компаній.

Ключові слова: ринок, фінанси, управління, резерви, страхування.

Страхові компанії є потужним сектором небанківських фінансових послуг в Україні. Для успішної роботи на фінансовому ринку страховим компаніям необхідно сформувати ефективну систему управління фінансами для збереження фінансового потенціалу та підвищення конкурентоспроможності компанії.

Фінансовий менеджмент діє до системи управління, встановленої для господарської діяльності, особливо страхування та перестраховування, фінансової та інвестиційної діяльності. Правильно сформована система управління фінансами має вирішальний вплив на розвиток зовнішнього страхового ринку, а 2022 рік вплине на процес управління страховими компаніями. Військовий стан змусив страхові компанії створювати нові системи управління, зокрема системи управління фінансами. Крім того, на страховому ринку пропонуються зміни, пов'язані з реалізацією ідей Білої книги «Майбутнє регулювання ринку страхування» [1], які відповідними заходами забезпечують платоспроможність, стабільність та конкурентоспроможність українського страхового ринку. Захист прав споживачів страхових послуг.

Ці ж ідеї відображені в новому Законі України «Про страхування» [2], який вступив в дію з 1 січня 2024 року та направлений на імплементацію провідних директив Європейського Союзу. Важливо зазначити, що трансформація страхового ринку вже розпочалась до моменту повномасштабного вторгнення РФ. Один з напрямів такої трансформації – це перехід до прозорих структур власності страховиків та фінансової спроможності їхніх власників, що 82 відобразилося на фінансовому управлінні компаній. Для цього Національний банк [3] як регулятор здійснює з 2021 року посилений моніторинг прозорості структур власності страховиків. Цей моніторинг та вжиття наглядових заходів щодо страховиків будуть продовжені, що відповідає положенням Меморандуму про економічну та фінансову політику з Міжнародним валютним фондом від 24 березня 2023 року. Вважаємо за доцільне при дослідженні особливостей управління фінансами страхових компаній України визначити тенденції трансформації галузі.

Комплексний аналіз фінансового менеджменту страхової компанії передбачає вивчення фінансової та інвестиційної діяльності. Будучи невід'ємною частиною системи управління фінансами страхової компанії, фінансова інвестиційна діяльність повинна поєднуватися з капітальними інвестиціями та характеристиками страхової галузі. Адже страхові компанії збирають та накопичують страхові внески у вигляді страхових вкладень, а страхове відшкодування відбувається при фактично настанні страхового випадку, тобто шляхом розпорядження течією певного часу, який їм не належить. Інвестиційна діяльність страхових компаній на фінансовому ринку в основному керується галузевим законодавством, тобто ЗУ «Про страхування» [4] та ЗУ «Про інвестиційну діяльність» [5]. Для здійснення інвестиційної діяльності страхові компанії мають власні та залучені фінансові ресурси. Інвестиційне спрямування власних коштів, таких як статутний капітал, нерозподілених прибутків, додатковий і резервний капітал, вільні резерви, не регулюються законодавством, які страхові компанії можуть розпоряджатися ними самостійно. Це пояснюється тим, що власний капітал страхової компанії формується за рахунок внутрішніх акціонерів з наступними відрахуваннями в

резерви та фонди. Законом України «Про страхування» [4] передбачено, що гарантійний фонд складається з додаткового та резервного капіталу, а також нерозподіленого прибутку. Водночас українське законодавство не регулює масштаби та мету створення та використання фонду. Отже, кошти Фонду гарантування не забезпечують функцію регулювання мінімального порогу капіталу.

Використання залучених коштів у формі страхових резервів для провадження інвестиційної діяльності законодавством регулюється у повному обсязі, на відміну від інвестування власних коштів страхових компаній. Це пояснюється тим, що страхові резерви є коштами страхувальника і мають бути остаточно повернені у вигляді страхового відшкодування, коли стався страховий випадок. До основних нормативно-правових документів, що регулюють порядок вилучення страхового резерву, відзначається: Розпорядження «Про затвердження Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» (від 17.12.2004) [6], Розпорядження «Про обов'язкові критерії та нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика» (від 07.06.2018) [7].

Важливо проаналізувати тенденції українського страхування з точки зору їх впливу на страхові компанії та системи управління фінансами. SWOT-аналіз можна використовувати при розробці стратегії, плануванні, оцінці проектів та ініціатив. Однак основою поведінки керівництва страхової компанії є певні внутрішні правила, сформовані в нормах корпоративного управління.

У рамках дослідження українського страхового ринку та окремих страхових компаній можна виділити низку складних питань, пов'язаних з фінансовим менеджментом. Систематизація питань фінансового менеджменту в страхових компаніях пов'язана як з внутрішніми так і із зовнішніми факторами впливу, що показано на рис. 1.

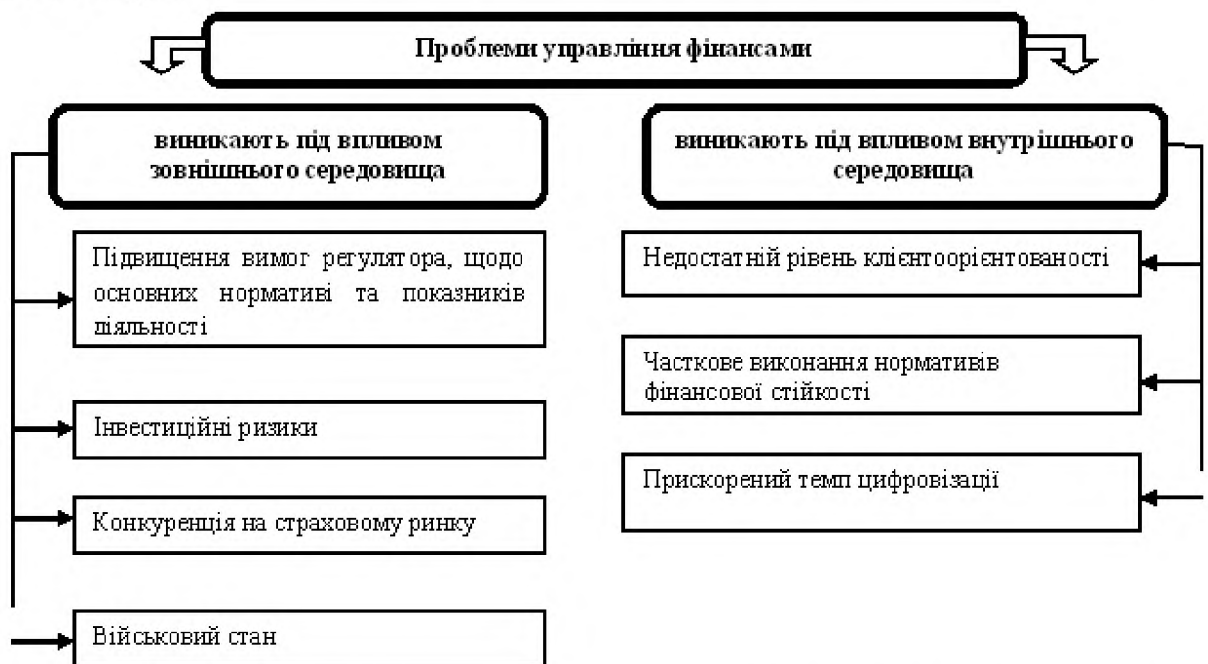

Рис. 1. Систематизація проблем управління фінансами страхових компаній *

*складено автором

Зазначимо, що основні питання фінансового менеджменту стосуються регуляторної, тарифної та інформаційної складових. Згідно з дослідженнями практиків страхової галузі та експертними оцінками, дослідження фінансового менеджменту виділяються такими:

- Нерівномірне зростання чистих премій і чистих премій;
- Дисбаланс у страхових резервах, достатній для задоволення нормативних вимог;
- Наявність великої кількості територіально рознесених структурних одиниць;
- Перевищення нормативу плати за розгляд справи;
- Особливі умови співпраці з фінансово-кредитними установами (банківськими установами, кредитними спілками тощо);
- Відсутність комплексних систем бухгалтерського та страхового обліку;
- Відсутність обміну даними між такими системами: «Клієнт – Банк» – Страхова система, Страхова система – Бухгалтерська система, Страхова система, Бухгалтерська система – Бюджетна система [8].

Таким чином, жорсткість регуляторних вимог Нового органу з огляду на страховий ринок (НБУ) призвела до значного скорочення кількості компаній – з 2018 по 2022 рік було ліквідовано 153 компанії. Нерівномірне зростання чистих премій та коефіцієнта чистих премій про порушення структури управління фінансами страхового ринку України. Підвищення рівня капіталізації та оновлення законодавчих вимог є основою для розробки стратегічних планів управління фінансами страхових компаній.

Отже, на основі проведеного дослідження проведено оцінку сучасних тенденцій фінансового менеджменту страхових компаній, серед яких: нерівномірність зростання чистих премій і чистих премій, великої кількості територіально розосереджених структурних сегментів, що перевищують собівартість; стандарти ведення справ, оновлені вимоги до формування страхових резервів, достатні для виконання стандартів, недостатні комплексні системи бухгалтерського та страхового обліку. Систематизовано питання впливу внутрішнього та зовнішнього середовища на управління фінансами страхових компаній (регулюючі органи посилили вимоги до основних стандартів та показників діяльності, воєнний стан, інвестиційні ризики, конкуренція на страховому ринку, ризик-орієнтоване управління тощо). , темпи цифровізації прискорилися, а фінансова стабільність стала частково впровадження стандартів і системи управління недостатньо орієнтовані на клієнта).

Список літератури

1. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування» НБУ URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4
2. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/>
4. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 № 85/96/ Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560- XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

6. Про затвердження методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя: Розпорядження Нацкомфінпослуг України від 17.12.2016 № 3104 URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05>

7. Про затвердження положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: Розпорядження Нацкомфінпослуг України від 07.06.2018 р. № 850 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0417-16>

8. Офіційний лист Голові Ради Національного Банку України Дпнилишену Б. М. Голови комісії ГО Страховий захист URL: https://www.ins.com.ua/c%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/public_news/letterdanilishin

УДК: 336.645

ПУСТОВІТ Ю.О., студентка 4 курсу спеціальності 073 Менеджмент
Науковий керівник – **УТЕЧЕНКО Д.М.**, доктор філософії
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Визначено основні особливості і підходи до управління фінансовими ресурсами підприємств у сучасних умовах, узагальненню проблем управління фінансовими ресурсами в процесі діяльності підприємства.

Ключові слова: підприємство, управління, фінансові ресурси, фінансові результати.

На сучасному етапі розвитку української економіки управління використанням та участю фінансових ресурсів компаній є складним і досить актуальним аспектом, оскільки наявність відповідних фінансових ресурсів та їх ефективне використання значною мірою впливає на ефективність діяльності компаній. фінансові ресурси. Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання. Особливість функціонування української економічної системи зумовлює необхідність адаптації механізму управління фінансовими ресурсами до сучасних нестабільних умов з метою мінімізації корпоративних ризиків. Формулювання та реалізація стратегії та вдосконалення форм управління фінансовими ресурсами має сприяти зміцненню фінансового стану та прибутковості підприємства.

Під час еволюції ринкових відносин в Україні ми помітили, що багато підприємств зіткнулися з фінансовими обмеженнями, особливо під впливом кризової ситуації в умовах повномасштабної війни з Російською Федерацією. Це явище зумовлене втратою власних коштів через збитковість діяльності, підвищення ризиків у діяльності, погану координацію податкової системи, зростання інфляції та надмірні витрати на залучення ресурсів із зовнішніх джерел. Недостатність